

LỜI GIẢI – HƯỚNG DẪN – ĐÁP SỐ

Bài 1. PHÂN SỐ VỚI TỬ SỐ VÀ MẪU SỐ LÀ SỐ NGUYÊN

1. a) $\frac{-17}{42}$; b) $\frac{33}{-79}$; c) $\frac{309}{1001}$; d) $\frac{-48}{-23}$.

2. Có thể làm theo hai cách sau:

– Vẽ thêm một đoạn thẳng “chia đôi” hình vẽ để tạo ra 4 ô giống nhau, sau đó tô màu 3 ô.

– Vẽ thêm hai đoạn thẳng “song song” với chiều dài hình chữ nhật để tạo ra 4 hình chữ nhật giống nhau có cùng chiều dài, sau đó tô màu 3 hình đó.

3.

Máy bơm	Lượng nước bơm được so với lượng nước đầy bể sau			
	1 giờ	2 giờ	3 giờ	4 giờ
A	$\frac{1}{7}$	$\frac{2}{7}$	$\frac{3}{7}$	$\frac{4}{7}$
B	$\frac{-1}{5}$	$\frac{-2}{5}$	$\frac{-3}{5}$	$\frac{-4}{5}$

4. a) -8 ; b) -2020 .

5. a) Quy về bài toán tìm x , biết $(-12) \cdot x = 44 \cdot 3$.

b) Quy về bài toán tìm x , biết $25 \cdot 63 = (-45) \cdot x$.

6. a) Nhận thấy ngay $2018 \cdot 2021 \neq (-2019) \cdot 2020$ vì số dương khác số âm.

b) Nhận thấy ngay $(-20182019) \cdot (-20202021) \neq 20192020 \cdot 20192020$ vì số lẻ khác số chẵn.

7. Khẳng định $18 \cdot (-5) = (-15) \cdot 6$ đúng vì cùng bằng -90 .

Ta có $\frac{18}{-15} = \frac{6}{-5}$.

Nếu viết thành $(-5) \cdot 18 = 6 \cdot (-15)$, ta có $\frac{-5}{6} = \frac{-15}{18}$.

Nếu viết thành $(-5) \cdot 18 = (-15) \cdot 6$, ta có $\frac{-5}{-15} = \frac{6}{18}$.

Và nếu viết thành $18 \cdot (-5) = 6 \cdot (-15)$, ta có $\frac{18}{6} = \frac{-15}{-5}$.

8. Hình vẽ cho biết số đo nhiệt độ trong ngày được thu thập tại 8 thời điểm, cách đều nhau 3 giờ. Nhiệt độ trung bình trong ngày có thể coi là trung bình cộng của các số đo đó. Có thể coi $\frac{-2}{8}^{\circ}\text{C}$ là nhiệt độ trung bình trong ngày 20/12/2019.

Bài 2. TÍNH CHẤT CƠ BẢN CỦA PHÂN SỐ

1. a) $\frac{11}{-12} = \frac{-33}{36}$ và $\frac{-17}{18} = \frac{-34}{36}$;   b) $\frac{-9}{15} = \frac{-36}{60}$ và $\frac{17}{-20} = \frac{-51}{60}$;
c) Chọn mẫu số chung là 60.

2. a) $\frac{-900}{180}$; $\frac{-153}{180}$ và $\frac{-320}{180}$;   b) $\frac{-65}{75}$; $\frac{-54}{75}$ và $\frac{-225}{75}$.

3. a) $\frac{390}{-240} = \frac{-39}{24} = \frac{-13}{8}$;   b) $\frac{-5}{7}$;   c) $\frac{-31}{33}$;   d) $\frac{-505}{506}$.

4. Hình a) minh họa tính chất 1 của phân số $\left(\frac{2}{5} = \frac{2 \cdot 4}{5 \cdot 4} = \frac{8}{20}\right)$.

Hình b) minh họa tính chất 2 của phân số $\left(\frac{12}{15} = \frac{12 : 3}{15 : 3} = \frac{4}{5}\right)$.

5. a) *Cách 1*: $\frac{-15}{33} = \frac{5}{-11}$ vì $(-15) \cdot (-11) = 33 \cdot 5$.

Cách 2: $\frac{-15}{33} = \frac{5}{-11}$ vì $\frac{-15}{33} = \frac{(-15) : (-3)}{33 : (-3)} = \frac{5}{-11}$.

b) và c) tương tự câu a).

6. a) $223 \text{ kg} = \frac{223}{100} \text{ tạ} = \frac{223}{1000} \text{ tấn}$;

b) $18 \text{ kg} = \frac{18}{100} \text{ tạ} = \frac{9}{50} \text{ tạ} = \frac{9}{500} \text{ tấn}$;

c) $2020 \text{ kg} = \frac{2020}{100} \text{ tạ} = \frac{101}{5} \text{ tạ} = \frac{101}{50} \text{ tấn}$;

d) $7 \text{ kg} = \frac{7}{100} \text{ tạ} = \frac{7}{1000} \text{ tấn}$.

7. a) $600 \text{ ml} = \frac{600}{1000} \text{ l} = \frac{6}{10} \text{ l} = \frac{3}{5} \text{ l}$;
 b) $\frac{7}{25} \text{ l}$;   c) $\frac{13}{10} \text{ l}$;   d) $\frac{97}{100} \text{ l}$.
8. Hình a) $\frac{3}{4}$;   Hình b) $\frac{5}{8}$.

Bài 3. SO SÁNH PHÂN SỐ

1. a) $\frac{-15}{1001} < \frac{-12}{1001}$;   b) $\frac{34}{-77} > \frac{43}{-77}$;   c) $\frac{77}{-36} > \frac{-97}{45}$.
2. a) $-5 < \frac{501}{-101}$;   b) $\frac{-145}{12} < -12$.
3. a) $\frac{9}{-2}$; -4 ; $\frac{-22}{-7}$; $\frac{10}{3}$.   b) 4 ; $\frac{-47}{-12}$; $\frac{-31}{8}$; $\frac{25}{-6}$.
4. a) Đúng. Viết $\frac{-8}{15} = \frac{-16}{30}$ và $\frac{1}{-2} = \frac{-15}{30}$.
 b) Sai.
5. a) Phân số $\frac{x}{7}$ có cùng mẫu dương với hai phân số $\frac{-3}{7}$ và $\frac{2}{7}$.
 Ta chỉ cần chọn số nguyên x sao cho $-3 < x < 2$.
 b) Ta đưa về bài toán tìm x sao cho $\frac{-4}{3} < \frac{(-1) \cdot x}{3} < \frac{1}{3}$.
 Xác định được $-4 < (-1) \cdot x < 1$, nghĩa là $(-1) \cdot x$ có thể là một trong các số -3 ; -2 ; -1 ; 0 . Từ đó suy ra x có thể là một trong các số 3 ; 2 ; 1 và 0 .
6. Sắp xếp các phân số $\frac{1}{2}$; $\frac{2}{5}$; $\frac{11}{20}$; $\frac{3}{10}$ theo thứ tự tăng dần (hoặc giảm dần) và trả lời.
7. a) Từ thông tin có trong hình, ta thấy nhiệt độ trung bình trong ngày 28/12/2019 ở đỉnh Phan-xi-păng là trung bình cộng của nhiệt độ tại 8 thời điểm, còn nhiệt độ trung bình tại Rovaniemi là trung bình cộng tại 4 thời điểm. Phân số biểu thị nhiệt độ trung bình ở đỉnh Phan-xi-păng và Rovaniemi lần lượt là $\frac{-27}{8}$ và $\frac{-21}{4}$.

b) So sánh $\frac{-27}{8}$ và $\frac{-21}{4}$ sẽ kết luận được ngày 28/12/2019, ở Rovaniemi lạnh hơn ở đỉnh Phan-xi-păng.

8. a) n là số nguyên âm.

b) Viết $\frac{-2}{-m} = \frac{2}{m}$. Từ đó suy luận được m là số nguyên âm.

Bài 4. PHÉP CỘNG VÀ PHÉP TRỪ PHÂN SỐ

1. Với bảng cộng (bảng +), ta thấy $\frac{7}{8} + \frac{-3}{4} = \frac{1}{8}$.

Tương tự, lấy từng phân số ở cột thứ nhất cộng với từng phân số ở hàng thứ nhất và ghi kết quả vào ô trống tương ứng.

Với bảng trừ (bảng -), ta làm tương tự.

2. a) *Cách 1:*
$$-3 + \left(\frac{3}{-5} + 2\right) = -3 + \left(\frac{3}{-5} + \frac{-10}{-5}\right) = -3 + \frac{-7}{-5}$$

$$= \frac{-15}{5} + \frac{-7}{-5} = \frac{-15}{5} + \frac{7}{5} = \frac{-8}{5};$$

Cách 2:
$$-3 + \left(\frac{3}{-5} + 2\right) = -3 + \left(2 + \frac{3}{-5}\right) = (-3 + 2) + \frac{3}{-5}$$

$$= -1 + \frac{-3}{5} = \frac{-5}{5} + \frac{-3}{5} = \frac{-8}{5}.$$

b) *Cách 1:*
$$\left(5 - \frac{7}{8}\right) + \frac{15}{-20} = \left(\frac{40}{8} + \frac{-7}{8}\right) + \frac{15}{-20} = \frac{33}{8} + \frac{15}{-20} = \frac{165}{40} + \frac{-30}{40}$$

$$= \frac{135}{40} = \frac{27}{8};$$

Cách 2:
$$\left(5 - \frac{7}{8}\right) + \frac{15}{-20} = \left(5 + \frac{-7}{8}\right) + \frac{-6}{8} = 5 + \left(\frac{-7}{8} + \frac{-6}{8}\right) = 5 + \frac{-13}{8} = \frac{27}{8}.$$

3. Khẳng định đúng.

Có hai cách giải thích: dùng tính kết hợp và giao hoán của phép cộng hoặc tính giá trị từng vế của đẳng thức.

4. a) $-\frac{-5}{6} = \frac{-(-5)}{6} = \frac{5}{6}$;   b) $-\frac{12}{-25} = \frac{12}{-(-25)} = \frac{12}{25}$;

c) Tính giá trị của $\frac{12}{-25} + \frac{-7}{10}$ rồi tìm số đối của kết quả tính được.

Có thể trình bày như sau: $-\left(\frac{12}{-25} + \frac{-7}{10}\right) = -\left(\frac{-24}{50} + \frac{-35}{50}\right) = -\frac{-59}{50} = \frac{59}{50}$.

d) Tính giá trị của $\frac{-11}{16} - \frac{17}{24}$ rồi tìm số đối của kết quả tính được.

5. a) Từ $\frac{-5}{8} + x = \frac{-7}{6}$, ta có $x = \frac{-7}{6} - \frac{-5}{8}$.

Tính $\frac{-7}{6} - \frac{-5}{8} = \frac{-7}{6} + \frac{5}{8} = \frac{-56}{48} + \frac{30}{48} = \frac{-26}{48} = \frac{-13}{24}$.

Vậy $x = \frac{-13}{24}$.

b) *Cách 1:* Viết $x - \frac{-3}{4} = \frac{-14}{25}$ thành $x + \frac{3}{4} = \frac{-14}{25}$

và tìm x nhờ tính $\frac{-14}{25} - \frac{3}{4} = \frac{-14}{25} + \frac{-3}{4} = \frac{-56}{100} + \frac{-75}{100} = \frac{-131}{100}$.

Cách 2: Từ $x - \frac{-3}{4} = \frac{-14}{25}$, có $x = \frac{-14}{25} + \frac{-3}{4}$.

6.

+	$\frac{-7}{6}$	$\frac{-3}{4}$
$\frac{1}{3}$	$\frac{-5}{6}$	$\frac{-5}{12}$
$\frac{3}{-5}$	$\frac{-53}{30}$	$\frac{-27}{20}$

-	$\frac{7}{6}$	$\frac{-3}{4}$
$\frac{1}{3}$	$\frac{-5}{6}$	$\frac{13}{12}$
$\frac{3}{-5}$	$\frac{-53}{30}$	$\frac{3}{20}$

7. Lượng nước máy bơm A bơm được trong 2 giờ là $\frac{2}{10}$ dung tích bể bơi. Lượng nước mỗi máy bơm B và C lần lượt bơm được trong 1 giờ là $\frac{1}{12}$ và $\frac{1}{8}$ dung tích bể bơi. So sánh $\frac{2}{10}$ với $\frac{1}{12} + \frac{1}{8}$.

8. Ba máy gặt đầu gặt được: $\frac{4}{15} + \frac{1}{6} + \frac{2}{5} = \frac{8}{30} + \frac{5}{30} + \frac{12}{30} = \frac{25}{30} = \frac{5}{6}$ cánh đồng.

Vậy máy gặt thứ tư đã gặt được $\frac{1}{6}$ cánh đồng.

Bài 5. PHÉP NHÂN VÀ PHÉP CHIA PHÂN SỐ

1. – Với bảng nhân (bảng $\times$), ta thấy $\frac{7}{8} \cdot \frac{-3}{4} = \frac{-21}{32}$.

Tương tự, lấy từng phân số ở cột thứ nhất nhân với từng phân số ở hàng thứ nhất và ghi kết quả vào ô tương ứng.

– Với bảng chia (bảng $:$), ta thấy $\frac{7}{8} : \frac{-3}{4} = \frac{-7}{6}$. Thực hiện tương tự (lấy từng phân số ở cột thứ nhất chia cho từng phân số ở hàng thứ nhất và ghi kết quả vào ô tương ứng).

2. a) $\frac{10}{-13} : \frac{-4}{13} \cdot \frac{11}{-10} = \left(\frac{10}{-13} : \frac{-4}{13} \right) \cdot \frac{11}{-10} = \left(\frac{10}{-13} \cdot \frac{13}{-4} \right) \cdot \frac{11}{-10} = \frac{5}{2} \cdot \frac{11}{-10} = \frac{-11}{4}$;

b) $\frac{-3}{17} \cdot \left(\frac{12}{-11} \cdot \frac{-34}{21} \right) = \frac{-3}{17} \cdot \left(\frac{-34}{21} \cdot \frac{12}{-11} \right) = \left(\frac{-3}{17} \cdot \frac{-34}{21} \right) \cdot \frac{12}{-11} = \frac{2}{7} \cdot \frac{12}{-11} = \frac{-24}{77}$;

c) $\frac{105}{146} \cdot \frac{6}{-5} + \frac{105}{146} \cdot \frac{-5}{8} = \frac{105}{146} \cdot \left(\frac{6}{-5} + \frac{-5}{8} \right) = \frac{105}{146} \cdot \left(\frac{-48}{40} + \frac{-25}{40} \right) = \frac{105}{146} \cdot \frac{-73}{40} = \frac{-21}{16}$;

d) $\frac{-5}{8} \cdot \frac{25}{111} + \frac{25}{111} \cdot \frac{3}{-10} = \frac{25}{111} \cdot \left(\frac{-5}{8} + \frac{3}{-10} \right) = \frac{25}{111} \cdot \left(\frac{-25}{40} + \frac{-12}{40} \right) = \frac{25}{111} \cdot \frac{-37}{40} = \frac{-5}{24}$.

3. a) Ta có $x = \frac{33}{-4} \cdot \frac{2}{-11}$. Ta tính được $x = \frac{3}{2}$.

b) Ta có $x = \frac{4}{-9} : \frac{-5}{-3}$. Ta tính được $x = \frac{-4}{15}$.

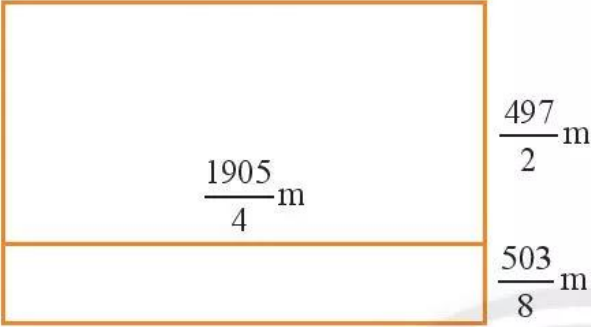
c) Ta có $x = \frac{17}{-6} : \frac{-15}{8}$. Ta tính được $x = \frac{68}{45}$.

d) $x = \frac{11}{6}$.

4. Chiều rộng (theo mét) của hình chữ nhật khác, nhưng cùng diện tích, được tính theo các phép tính ở biểu thức $\left(\frac{17}{4} \cdot \frac{7}{2}\right) : \frac{11}{2}$.

Từ đó tính được chu vi của hình chữ nhật đó.

5.

Hình vẽ	Cách tính
	<p><i>Cách 1:</i> $\frac{1905}{4} \cdot \frac{497}{2} + \frac{1905}{4} \cdot \frac{503}{8}$</p> <p><i>Cách 2:</i> $\frac{1905}{4} \cdot \left(\frac{497}{2} + \frac{503}{8}\right)$</p>

Bài 6. GIÁ TRỊ PHÂN SỐ CỦA MỘT SỐ

1. Lấy số đã cho nhân với $\frac{-3}{5}$.

Đáp số: a) -18; b) 30; c) $\frac{-45}{22}$; d) $\frac{8}{3}$.

2. Lấy số đã cho chia cho $\frac{2}{-7}$.

Đáp số: a) -147; b) 140; c) $\frac{-22}{5}$; d) $\frac{25}{18}$.

3. 144 trang.

4. Bố 40 tuổi và mẹ 36 tuổi.

5. Số kẹo bọc giấy mỗi màu có thể tính bằng hai cách.

Cách 1: Do biết số kẹo bọc giấy màu đỏ chiếm $\frac{3}{5}$ số kẹo trong túi, nên suy ra số

kẹo bọc giấy màu vàng chiếm $\frac{2}{5}$ số kẹo trong túi. Từ đó tính được số kẹo bọc giấy mỗi màu bằng việc tính giá trị phân số của 35.

Cách 2: Tính được số kẹo bọc giấy màu đỏ trước (là 21), sau đó tìm hiệu của 35 và số vừa tìm được.

Từ số kẹo bọc giấy mỗi loại sẽ tính được diện tích mỗi loại giấy dùng để bọc kẹo.

Đáp số: Diện tích giấy màu đỏ và màu vàng lần lượt là 1680 cm^2 và 1120 cm^2 .

6. Tính thời gian xem lại bài đã học trong ngày và thời gian làm bài tập trong ngày nhờ tìm giá trị phân số của 80. Sau đó, tính thời gian còn lại (là 32 phút, tức $\frac{8}{15}$ giờ).

Cách khác: Xác định phân số biểu thị thời gian chuẩn bị bài cho ngày hôm sau so với tổng thời gian tự học (là $\frac{2}{5}$), từ đó tính tiếp.

7. Tìm phân số biểu thị số tiền mua căn hộ cần trả trong hai đợt đầu. Từ đó xác định được phân số biểu thị số tiền cần trả trong đợt ba là $\frac{5}{12}$ số tiền mua căn hộ.

Do $\frac{5}{12}$ số tiền mua căn hộ bằng 750 000 000 đồng, nên tìm được số tiền mua căn hộ là 1 800 000 000 đồng.

8. a) Phân số $\frac{-7}{4}$ chỉ số tiền lãi ở tháng thứ nhất cho biết thực chất tháng đầu đã lỗ (có thể nói là “lãi âm”), nghĩa là tháng thứ nhất kinh doanh không thuận lợi.

b) Tính được tháng thứ hai lãi $\frac{-7}{10}$ triệu đồng, từ đó tính được lãi của cả 3 tháng

$$\text{là: } \frac{-7}{4} + \frac{-7}{10} + \frac{25}{8} = \frac{27}{40} \text{ (triệu đồng).}$$

Có thể tính cụ thể số tiền lãi cả 3 tháng là 675 000 đồng.

Bài 7. HỖN SỐ

1. $-3; \frac{-5}{2}; \frac{15}{4}; 3\frac{4}{5}$.

2. a) $\frac{65}{6}$;   b) $\frac{-17}{8}$;   c) $\frac{164}{5}$;   d) $\frac{-45}{28}$.

3. a) $2\frac{1}{6} \cdot 7\frac{1}{5} < \frac{23}{2} - \frac{-13}{3}$;   b) $\frac{-3}{5} : \frac{4}{-19} > 2\frac{9}{10} + \frac{-1}{5}$.

4. a) $x = \frac{1}{2}$;   b) $x = \frac{23}{10}$;   c) $x = \frac{-21}{10}$;   d) $x = \frac{-12}{65}$.

5. a) $\frac{8}{5}$;   b) $\frac{-121}{8}$.

6. $\frac{101}{60}$ giờ hay $1\frac{41}{60}$ giờ.

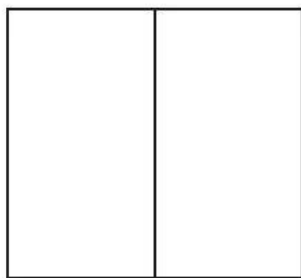
7. Quãng đường ô tô chạy dài $\frac{243}{4}$ km hay $60\frac{3}{4}$ km. Cùng quãng đường đó nhưng đi với vận tốc 45 km/h thì thời gian chạy của ô tô là $1\frac{7}{20}$ giờ.

8. Diện tích mảnh đất hình chữ nhật (bằng mét vuông) được tính theo dãy phép tính trong biểu thức $\left(8\frac{1}{2} \cdot 8\frac{1}{2}\right) : \frac{2}{3}$. Từ đó tính được chiều dài (độ dài mặt tiền) của mảnh đất đó.

Có thể vẽ sơ đồ 2 mảnh đất và kẻ thêm đoạn thẳng trên hình vẽ theo điều kiện đầu bài.

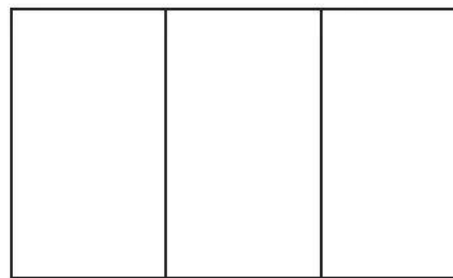
Từ hình vẽ ta thấy diện tích mảnh đất hình vuông bằng $\frac{2}{3}$ diện tích mảnh đất hình chữ nhật và diện tích mảnh đất hình chữ nhật bằng $\frac{3}{2}$ diện tích mảnh đất hình vuông.

Mảnh đất hình vuông

$8\frac{1}{2}\text{m}$

Mảnh đất hình chữ nhật

BÀI TẬP CUỐI CHƯƠNG 5

1. – So sánh các số âm, sau đó so sánh các số dương.

– Dùng tính chất bắc cầu để sắp xếp 4 số từ nhỏ đến lớn.

$$2. a) A = \frac{-3}{2} \cdot \frac{4}{5} + \frac{3}{-8} \cdot 2 \cdot \frac{1}{2} = \frac{-3}{2} \cdot \frac{4}{5} + \frac{3}{-8} \cdot \frac{5}{2} = \frac{-6}{5} + \frac{15}{-16} = \frac{-96}{80} + \frac{-75}{80} = \frac{-171}{80};$$

$$b) A = \frac{-3}{2} \cdot \frac{-3}{8} + \frac{3}{-8} \cdot 2 \cdot \frac{1}{2} = \frac{-3}{2} \cdot \frac{-3}{8} + \frac{-3}{8} \cdot \frac{5}{2} = \frac{-3}{8} \cdot \left(\frac{-3}{2} + \frac{5}{2} \right) = \frac{-3}{8} \cdot 1 = \frac{-3}{8};$$

$$c) A = \frac{-3}{2} \cdot \frac{0}{-2021} + \frac{3}{-8} \cdot 2 \cdot \frac{1}{2} = \frac{-3}{2} \cdot 0 + \frac{3}{-8} \cdot \frac{5}{2} = 0 + \frac{-15}{16} = \frac{-15}{16};$$

$$d) A = \frac{-3}{2} \cdot \frac{5}{2} + \frac{3}{-8} \cdot 2 \cdot \frac{1}{2} = \frac{-3}{2} \cdot \frac{5}{2} + \frac{3}{-8} \cdot \frac{5}{2} = \frac{5}{2} \cdot \left(\frac{-3}{2} + \frac{-3}{8} \right) = \frac{5}{2} \cdot \frac{-15}{8} = \frac{-75}{16}.$$

3.

-	$\frac{-5}{12}$	$\frac{3}{4}$
$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{-2}{3}$
$\frac{-1}{2}$	$\frac{-1}{12}$	$\frac{-5}{4}$

:	$\frac{1}{2}$	$\frac{9}{5}$
$\frac{-12}{5}$	$\frac{-24}{5}$	$\frac{4}{-3}$
$\frac{-3}{2}$	-3	$\frac{-5}{6}$

4. a) Ta có $x = \frac{7}{-8} - \frac{-4}{5} : \frac{3}{10}$.

Tính $\frac{7}{-8} - \frac{-4}{5} : \frac{3}{10} = \frac{7}{-8} - \frac{-4}{5} \cdot \frac{10}{3} = \frac{7}{-8} - \frac{-8}{3} = \frac{-21}{24} - \frac{-64}{24} = \frac{43}{24}$. Vậy $x = \frac{43}{24}$.

b) Ta có $x = \left(\frac{-5}{8} - 1\frac{3}{4} \right) : \frac{-5}{6}$. Tìm được $x = \frac{57}{20}$.

5. Do số học sinh nam bằng $\frac{2}{3}$ số học sinh nữ nên khi chia số học sinh nữ ra

thành 3 phần bằng nhau và chia số học sinh nam ra 2 phần bằng nhau, ta có 5 phần đó có số lượng như nhau và cả 5 phần đó biểu thị tổng số học sinh cả lớp (có thể vẽ sơ đồ đoạn thẳng minh họa).

Từ đó, ta có số học sinh nam bằng $\frac{2}{3+2}$ hay $\frac{2}{5}$ số học sinh cả lớp.

6. Tính khối lượng cam cửa hàng thứ nhất đã nhập (kết quả 18 kg).
 Tính khối lượng mà hai cửa hàng còn lại đã nhập và $\frac{2}{5}$ của khối lượng đó (kết quả 12 kg). Tính tiếp ra kết quả cửa hàng thứ ba nhập 16 kg.
 Có thể suy luận để biết khối lượng cam cửa hàng thứ ba nhập bằng $\frac{3}{5}$ tổng khối lượng cam của cửa hàng thứ hai và cửa hàng thứ ba nhưng bớt đi 2 kg. Từ đó cũng tính được kết quả 16 kg.
7. Lập luận tương tự bài 5 (ở trên), ta có số học sinh 6A bằng $\frac{6}{11+6}$ hay $\frac{6}{17}$ số học sinh cả khối 6.
 Tương tự, số học sinh lớp 6C bằng $\frac{1}{3}$ số học sinh cả khối 6.
 Vậy tổng số học sinh cả hai lớp 6A và 6C bằng $\frac{6}{17} + \frac{1}{3}$ số học sinh cả khối 6.
 Tính được số học sinh lớp 6B bằng $\frac{16}{51}$ số học sinh cả khối 6 và bằng 32 học sinh.
 Từ đó tính được khối 6 có 102 học sinh.
8. Do $\frac{983}{1000}$ khối lượng gạo xuất khẩu trong 8 tháng đầu năm 2019 là $\frac{9}{2}$ triệu tấn, nên quy về tìm một số biết $\frac{983}{1000}$ của nó là $\frac{9}{2}$. Tính được khối lượng gạo xuất khẩu trong 8 tháng đầu năm 2019 là $\frac{4500}{983}$ triệu tấn.
 Do giá trị 251 triệu USD bằng $\frac{1104}{1000}$ giá trị xuất khẩu 8 tháng đầu năm 2019, nên quy về tìm một số biết $\frac{1104}{1000}$ bằng 251. Tính được giá trị xuất khẩu gạo 8 tháng đầu năm 2019 là $\frac{31375}{138}$ triệu USD.
 Từ đó tính được phân số chỉ số chênh lệch giữa 8 tháng đầu năm 2020 so với cùng kì năm 2019 là $\frac{-153}{1966}$ triệu tấn và $\frac{3263}{138}$ triệu USD. Nói cách khác, khối lượng giảm $\frac{153}{1966}$ triệu tấn, giá trị tăng $\frac{3263}{138}$ triệu USD.